

شرح حدیث از آقا مجتبی تهرانی

ابوحمزہ ثمالی می گوید: مکرّر از امام العابدین (ع) شنیدم که فرمودند: ای پسر آدم! تو همیشه به سوی خیر و نیکی می روی تا موقعی ...

رَوَى أَبُو حَمَزَةَ ثَمَالِي قَالَ:

كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ يَقُولُ: إِنَّ آدَمَ لَا يَزَالُ بِخَيْرٍ مَا كَانَ لَكَ وَاعِظٌ مِنْ تَفْسِيكَ وَ مَا كَانَتْ الْمُحَاسِبَةُ مِنْ هَمِّكَ وَ مَا كَانَ الْخَوْفُ لَكَ شِعَارًا وَ الْحُزْنَ لَكَ دُثَارًا. إِبْنُ آدَمَ! إِنَّكَ مَيِّتٌ وَ مَبْعُوثٌ وَ مَوْقُوفٌ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ مَسْئُولٌ فَأَعِدْ جَوَابًا

ترجمه حدیث: ابوحمزہ ثمالی می گوید: مکرّر از امام العابدین (ع) شنیدم که فرمودند: ای پسر آدم! تو همیشه به سوی خیر و نیکی می shy& می shy& روی تا موقعی که از نظر درونی پند دهنده shy& ای داشته باشی، و تا موقعی که بررسی و محاسبه اعمال خود را داشته باشی؛ و تا موقعی که خوف و اندوه از تو مفارقت نکرده باشد، خوف شعار لباس تو و اندوه لباس زیرین تو باشد. ای پسر آدم! تو می shy& میری و برانگیخته می shy& شوی و در پیشگاه عدل خداوند عزوجل می shy& ایستی و در آن هنگام مورد سؤال واقع می shy& شوی، پس جواب shy& هایت را از الان آماده کن.

شرح حدیث: انسان در زندگی shy& اش تا موقعی به سمت خیر و نیکی پیش می shy& رود که این مسائل جلوی چشمانش باشد. اوّل: نفس لواّمه، که نکوهش shy& گر انسان نسبت به اعمال زشت است و به انسان پند می shy& دهد. یعنی اگر آن واعظ الهی درونی انسان از بین نرفته باشد، واعظ بیرونی اثر می shy& گذارد؛ یعنی باید آن عقل عملی در او باشد. در روایات داریم اگر واعظ درونی نباشد، واعظ بیرونی کاربرد روی انسان نداشته و هیچ فایده shy& shy& shy& ی ندارد. همه shy& اش مانند حیوان در او شهوت و غضب بوده و مسخ شده است و از انسانیت در او خبری نیست. اما اگر تا یک پنده دهنده درونی داشته باشد، انسان خودش می shy& فهمد که باید چکار کند، والا آهن سرد کوبیدن است.

دوّم: بررسی و محاسبه اعمال خود را می shy& کنی، زیرا انسان shy& هایی هستند که کاری می shy& کنند ولی اصلاً فکر نمی shy& کنند که چه کار کرده shy& اند. باید همیشه رسیدگی کردن به اعمال مدّ نظرت باشد.

سوّم: خوف مانند شعار و لباس و پوشش برای اعمالی که انجام داده shy& ای داشته و دارای بیم و ترس از عذاب الهی در قیامت باشد. و موقعی که متوجّه شد بد کرده است، اندوه و ناراحتی از عواقب اعمال زشتش مانند لباس زیرین او را در برگرفته و از او جدا نشود. تا موقعی که اینها در انسان باشد، به سمت خیر و نیکی حرکت کرده و عاقبت به خیری دارد. این مراحل، مقدّم ه shy& ای بود برای مراحل سخت و دشوار بعد که هشدار می shy& دهد. ای انسان! تو می shy& میری و در قیامت برانگیخته می shy& شوی و در پیشگاه الهی نگهت می shy& دارند و از تو می shy& پرسند: چه کار کردی؟ فکر کن فردا روز قیامت است و می shy& خواهی جواب بدهی، حالا جوابی را که می shy& خواهی بدهی از الان آماده کن.

منبع: بحار الأنوار، جلد 75، صفحه 147